

ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่าในตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

พรศิริ ธนพลศิริกุล

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สำนักวิชาบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.กัศมา กาซ้อน

รองศาสตราจารย์ประจำสำนักวิชาบัญชี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 3 ตุลาคม 2565

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 7 พฤศจิกายน 2565

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 26 พฤศจิกายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่าและเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้ผลิตหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า ในหมู่บ้านจอบาคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 45 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

(1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนวัตถุดิบทางตรงในการทำหมอน 48.91 บาท ประกอบด้วย ผ้า 44.11 บาท/ใบ เส้นด้าย 4.80 บาท/ใบ มีค่าแรงงาน 100.00 บาท/ใบ และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตหมอน ทั้งสิ้น 125.20 บาท ประกอบด้วย นุ่น 102.16 บาท/ใบ เข็ม 1.82 บาท/ใบ และค่าประกอบ 21.22 บาท/ใบ มีอัตรากำไรสุทธิ ต่อยอดขายเฉลี่ย 32.26%

(2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของปัญหาด้านสุขภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านสายตาและต้นคอ ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาได้แก่ การปวดหลัง ($\bar{X} = 4.22$) และการด้านนิ้วมือ ($\bar{X} = 4.16$)

ปัญหาและอุปสรรคปัญหาด้านวัตถุดิบ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเดินทางไปซื้อวัตถุดิบไกลและลำบาก ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาได้แก่ วัสดุอุปกรณ์หายาก ($\bar{X} = 3.27$) และคุณภาพวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ($\bar{X} = 3.13$)

ปัญหาและอุปสรรคของปัญหาด้านการผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทุกขั้นตอนการผลิตรักษาความสะอาดเสมอ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้กระบวนการผลิตอย่างประณีตและใช้เวลานาน ($\bar{X} = 4.20$) และมีการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานก่อนการจำหน่าย ($\bar{X} = 4.16$)

ปัญหาและอุปสรรคของปัญหาด้านการจัดจำหน่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขาดการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายในปัจจุบัน เพื่อนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์ให้ผู้บริโภครับรู้และตัดสินใจซื้อ ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาได้แก่ มีการลดราคาสินค้าในบางครั้ง เพื่อระบายสินค้าที่มีอยู่ เนื่องจากเป็นสินค้าที่เหลืออย่างละแบบ ($\bar{X} = 3.87$) และการขายสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลางทำให้ไม่ได้ราคาที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.84$)

คำสำคัญ: ต้นทุน ผลตอบแทน หมอนลายปักชนเผ่าอาข่า

Product Cost and Return of Akha Embroidered Pillows in Mae Chan Sub-District Mae Chan District, Chiang Rai Province

Phonsiri Thanapolsirikul

*Undergraduate Students, School of Accounting,
Chiang Rai Rajabhat University*

Received: 3 October 2022

Revised: 7 November 2022

Accepted: 26 November 2022

Dr.Kasama Kason

*Associate Professor, School of Accounting,
Chiang Rai Rajabhat University.*

Abstract

This research aimed to study the costs and benefits of Akha embroidered pillows and the problems and obstacles of Akha embroidered pillow producers. In Jor Pa Kha Village, Mae Chan Sub-district, Mae Chan District, Chiang Rai Province There were 45 cases in total. The research tools were questionnaires. The statistics used to analyze the data were mean standard deviation.

The research found

(1) Data analysis results on direct raw material costs for making pillows 48.91 baht, consisting of fabric 44.11 baht/bag, yarn 4.80 baht/bag, labor cost 100.00 baht/bag and total cost of pillow production 125.20 baht, consisting of cotton 102.16 baht. / Leaf needle 1.82 baht/leaf and assembly fee 21.22 baht/leaf with a net profit margin per average sales of 32.26%

(2) The results of the analysis of information about problems and obstacles of health problems Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 4.03$). It was found that the joints with the highest average values were eyesight and neck problems ($\bar{X} = 4.27$), followed by back pain ($\bar{X} = 4.22$) and finger sprains ($\bar{X} = 4.16$).

Problems and obstacles problems related to raw materials. Overall, it was at a moderate level ($\bar{X} = 3.29$). It was found that the item with the highest mean was traveling

to buy raw materials that were long and difficult ($\bar{X} = 3.47$), followed by equipment scarcity ($\bar{X} = 3.27$) and equipment quality ($\bar{X} = 3.13$).

Problems and obstacles of production problems Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 4.07$). It was found that the item with the highest mean was that every production process always kept clean ($\bar{X} = 4.36$), followed by It is a product that uses an elaborate production process and takes a long time ($\bar{X} = 4.20$) and inspects the product to ensure quality and standards before selling ($\bar{X} = 4.16$).

Keywords: Cost, Return, Embroidered Pillow Akha Tribe

บทนำ

หมอน เป็นอุปกรณ์เครื่องนอนอย่างหนึ่งที่ใช้ในการหนุนศีรษะเวลานอน หรือสามารถใช้ประโยชน์อื่น ๆ เช่น ใช้กอด ใช้อิง ยลักษณะของหมอนมีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันไป โดยหมอนที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำจากผ้าและยัดด้วย นุ่นหรือขนเป็ด แต่ปัจจุบันนิยมใช้โพลีเอสเตอร์เป็นส่วนประกอบ ส่วนหมอนที่ใช้นอนกอด เรียกว่า หมอนข้าง เป็นรูปทรงกระบอก สำหรับ หมอนอิง มีหลายแบบ เช่น ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ทรงกลม (วิกิพีเดีย สารานุกรมไทย, 2564)

อาข่า (หรือ อีก่อ) เป็นกลุ่มชนเผ่าที่อาศัยอยู่กระจัดกระจายในแถบภาคเหนือของประเทศไทย เช่น เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง แพร่ น่าน เป็นต้น ชนเผ่าอาข่าที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย อาจแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มอุโล กลุ่มโลมิซาและกลุ่มลอบือ บุคคลิกของชาวอาข่าเป็นคนร่าเริง รักอิสระ ชาวอาข่าไม่มีภาษาเขียนเป็นของตัวเองจึงมักถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ให้กับลูกหลานผ่านการทำงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นดนตรี บทเพลง ตลอดจนงานปักผ้าลวดลายสัญลักษณ์อันงดงามลงบนเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่แสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชนเผ่า งานปักผ้าจึงเป็นสิ่งที่ผู้หญิงชาวเผ่าอาข่าทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่เด็ก โดยผู้เป็นแม่เป็นผู้ถ่ายทอด สอน หญิงชาวอาข่า จึงเป็นผู้หนึ่งที่มีฝีมือและความชำนาญเป็นเลิศในการปักลายผ้าที่มีความละเอียดและงดงามมากที่สุดไม่แพ้หญิงชนเผ่าอื่น ๆ งานปักของชนเผ่าอาข่าใช้สีสันสดใสสวยงาม ลวดลายปักบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตมนุษย์และธรรมชาติ และยังสืบทอดลวดลายการปักลงบนผืนผ้าต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (มูลนิธิโครงการหลวง, 2555)

ถือได้ว่าหมอนเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต เนื่องจากเราใช้หมอนเพื่อผ่อนคลาย เป็นเครื่องนอนในการพักผ่อน ดังนั้นเพื่อให้มีการจรรโลงใจในการนอนหลับควรมีการตกแต่งลวดลายของหมอนให้สวยงาม เช่น การพัฒนาลายผ้าเป็นลายอาข่าเพื่อให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์ โดดเด่น มากขึ้น ทั้งนี้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมาต้องมีการทราบต้นทุนที่เกิดขึ้นและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ รวมไปถึงการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น เพื่อมีแนวทางในการแก้ไขต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่องวิจัยเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่าในตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงรายขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลตอบแทนของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า หมู่บ้านจอบาคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้ผลิตหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า หมู่บ้านจอบาคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนของการผลิตหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า หมู่บ้านจอบาคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ทบทวนวรรณกรรม

ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมดประจำงวด เพื่อใช้ในการผลิตและเพื่อก่อให้สินค้าหรือบริการ ต้นทุนถือเป็นหลักพื้นฐานในการประกอบธุรกิจเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ วางแผนและควบคุมต้นทุนให้ต่ำสุดและเกิดคุณภาพสูงสุด โดยต้นทุนจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต (ดวงมณี โกมารทัต, 2551)

วิเคราะห์ทางการเงิน เป็นการประเมินค่าของผลิตภัณฑ์ โดยจะทำการเปรียบเทียบผลตอบแทนและต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลตอบแทนและต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับและต้นทุนที่เสียไปสามารถทำการเปรียบเทียบ กันได้ จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ทางการเงินก็เพื่อวิเคราะห์ว่าผลิตภัณฑ์ที่ทำการศึกษามีผลกำไรคุ้มค่าแก่การลงทุนหรือไม่ กล่าวคือ ต้องให้ผลตอบแทนคุ้มค่าคุ้มทุนกับเงินลงทุนที่เสียไป (เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์, 2554)

ดวงมณี สูงสันเขต (2560) ศึกษาภูมิปัญญาการปักผ้าและลวดลายผ้าของชนเผ่าอาข่ากลุ่มลอมมีในมิติต่างๆ ศึกษาแนวโน้มทางการตลาดโดยได้การเก็บข้อมูลความต้องการจากกลุ่มเป้าหมายและสินค้าที่มีจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำมาออกแบบและประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ และผ่านการคัดเลือกแบบจากผู้ผ่านเชี่ยวชาญอาข่ารวมทั้งที่ปรึกษานำกลับมาสร้างต้นแบบและนำไปประเมินผลความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายอีกครั้ง สรุปผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้ การออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบนโต๊ะอาหาร ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดสำคัญ คือ การนำเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นทางภูมิปัญญาของชนเผ่าอาข่ามาต่อยอดภูมิปัญญา โดยการนำภูมิปัญญาในด้านการปักผ้า จากเครื่องแต่งกายของชนเผ่าอาข่ามาสร้างอัตลักษณ์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบนโต๊ะอาหารที่ได้รับแรงบันดาลใจจากการศึกษากับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของชนเผ่าอาข่าจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับความต้องการ

ของกลุ่มเป้าหมาย ผลงานการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ มีจำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย 1) ชุดแจกัน,เชิงเทียน ,กล่อง กระดาษทิชชู 2) ชุดผ้าเก็บอุปกรณ์ของใช้บนโต๊ะอาหาร 3) ชุด ผ้าปูโต๊ะ, ผ้ารอง จาน, ผ้ารองแก้ว โดยผลความพึงพอใจภาพรวมที่ได้จากนักท่องเที่ยวยอยู่ในระดับมาก

กษิรา ภิวงศ์กูร และคณะ (2562) หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่าอยู่ 3 ชนเผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง อาข่า และม้ง แต่ละกลุ่มก็มีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์เพื่อให้เข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความอยู่รอดของ ตนเองการศึกษาที่เกี่ยวกับการออกแบบลวดลายผ้าของชาติพันธุ์ชนเผ่าได้ทำการศึกษาลวดลายผ้า ที่เป็น ลวดลายโบราณดั้งเดิมและลายผ้าที่มีการประยุกต์ลวดลาย ภูมิปัญญาชนเผ่า หมู่บ้านกะเหรี่ยง แจงเป็น 1.กะเหรี่ยง 2. ม้ง 3. อาข่า (อีกอ)

ทศพร ไชยประคอง และ ปฐมชัย กรเลิศ (2561) พบว่าผู้ผลิตมีประสบการณ์ในการผลิตมานาน โดยสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น กลุ่มผู้ผลิตมีรายได้จากการผลิตผลิตภัณฑ์เป็นรายหน่วยที่ผลิต ซึ่งผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะตัว จึงต้องใช้เวลาการผลิตผ้าฝ้ายทอมือเป็นเวลานาน อีกทั้งยังมีลักษณะเชิงคุณภาพของผ้าฝ้าย คือมีความคงทนของเส้นสี ที่ผ่านกระบวนการย้อมด้วยวิธีโบราณเป็นอย่างดี แล้วจึงนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ได้แก่ เสื้อผ้าชิ้น กางเกงสะดอ ผ้าพันคอ กระเป๋า (ย่าม) ทำให้ผลิตภัณฑ์ มีราคาค่อนข้างสูง ในด้านค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ที่นำมาแปรสภาพผ้าฝ้ายทอมือเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปนั้นมีส่วนทำให้การกำหนดราคาขายของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปประเภทต่างๆ มีราคาค่อนข้างสูงตามไปด้วย

วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มชนเผ่าอาข่าในหมู่บ้านจอบาคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ทั้งหมดจำนวน 45 ราย

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด กลุ่มชนเผ่าอาข่าในหมู่บ้านจอบาคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ทั้งหมดจำนวน 45 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า ศึกษาต้นทุนและปัญหาและอุปสรรคของผู้ผลิตกระเป๋อาข่า ของการผลิตหมอน ในหมู่บ้านจอบาคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษาตามแบบสอบถามจากผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 91.30 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 8.70 ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.45 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.33 และอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.22 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาในระดับมัธยมตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 35.56 และระดับการศึกษา ปวส. คิดเป็นร้อยละ 13.33 มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.22 รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 22.22 และธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.12 ใช้วิธีการผลิตแบบทำด้วยมือ คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมา คือ ทำด้วยเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 20 และทำด้วยมือและเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 6.67 ใช้ลวดลายเส้นผีเสื้อ คิดเป็นร้อยละ 24.45 รองลงมา คือ ลายแถบแฉก คิดเป็นร้อยละ 22.22 และใช้ลวดลายแถบแฉกครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ใช้รูปแบบของหมอนทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา คือ ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส คิดเป็นร้อยละ 42.22 และใช้รูปแบบทรงกลม คิดเป็นร้อยละ 8.89 ผลิตเพื่อจำหน่ายและใช้เอง คิดเป็นร้อยละ 55.55 รองลงมาผลิตเพื่อใช้เอง คิดเป็นร้อยละ 26.67 และผลิตเพื่อจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 17.78

2. ต้นทุนการผลิตหมอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนวัตถุดิบทางตรงในการทำหมอน 48.91 บาท ประกอบด้วย ผ้า 44.11 บาท/ใบ เส้นด้าย 4.80 บาท/ใบ มีค่าแรงงาน 100.00 บาท/ใบ และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตหมอน ทั้งสิ้น 125.20 บาท ประกอบด้วย นุ่น 102.16 บาท/ใบ เข็ม 1.82 บาท/ใบและค่าประกอบ 21.22 บาท/ใบ

3. ผลตอบแทนของการผลิตหมอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนมีอัตรากำไรสุทธิ ต่อยอดขายเฉลี่ย 32.26%

4. ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของปัญหาด้านสุขภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านสายตาและต้นคอ ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาได้แก่ การปวดหลัง ($\bar{X} = 4.22$) และ การด้นนิ้วมือ ($\bar{X} = 4.16$)

ปัญหาและอุปสรรคปัญหาด้านวัตถุดิบ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเดินทางไปซื้อวัตถุดิบไกลและลำบาก ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาได้แก่ วัสดุอุปกรณ์หายาก ($\bar{X} = 3.27$) และคุณภาพวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ($\bar{X} = 3.13$)

ปัญหาและอุปสรรคของปัญหาด้านการผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทุกขั้นตอนการผลิตรักษาความสะอาดเสมอ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้กระบวนการผลิตอย่างประณีตและใช้เวลานาน ($\bar{X} = 4.20$) และมีการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานก่อนการจำหน่าย ($\bar{X} = 4.16$)

ปัญหาและอุปสรรคของปัญหาด้านการจัดจำหน่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขาดการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายในปัจจุบัน เพื่อนำเสนอข้อมูลของผลิตภัณฑ์ให้ผู้บริโภครับรู้และตัดสินใจซื้อ ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาได้แก่ มีการลดราคาสินค้าในบางครั้ง เพื่อระบายสินค้าที่มีอยู่ เนื่องจากเป็นสินค้าที่เหลืออย่างละแบบ ($\bar{X} = 3.87$) และการขายสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลางทำให้ไม่ได้ราคาที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.84$)

5. การออกแบบหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า

หมอนมีการพัฒนาจากแบบดั้งเดิมที่เป็นแบบสีล้วนนำมาพัฒนาเป็นหมอนที่มีการเพิ่มลวดลายของชนเผ่าอาข่าในรูปแบบดั้งเดิมผสมกับลวดลายในปัจจุบันเพื่อให้มีความทันสมัยมากขึ้น มีการเล่นสีจากดั้งเดิมที่เป็นสีทึบมาเพิ่มความสว่าง ความสดใส เพื่อเพิ่มความโดดเด่นมากขึ้น แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์อาข่าไว้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและลวดลายของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า

ภาพที่ 1 ลวดลายที่ได้จากการไปสอบถามจากหมู่บ้านจอบ่าคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ภาพที่ 2 รูปแบบหมอนที่ได้จากการไปสอบถามจากหมู่บ้านจอบ่าคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

2. ได้มีการลงพื้นที่หมู่บ้านจอบปากา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพื่อสำรวจรูปแบบและลวดลายของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า

ภาพที่ 3 ลงพื้นที่เพื่อสำรวจที่หมู่บ้านจอบปากา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

3. ผู้จัดทำวิจัยได้ทำการปักผ้าจากลวดลายที่นำมาผสมผสาน โดยเริ่มจากจัดหาวัสดุอุปกรณ์แล้วทำการลงมือปักผ้า จากนั้นนำไปประกอบกับหมอนรูปแบบใหม่

ภาพที่ 4 วัสดุอุปกรณ์ในการปัก

ภาพที่ 5 การปักผ้าตามลวดลายที่ได้ออกแบบไว้

4. ได้มีการรวบรวมรูปแบบและลวดลายของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่าจากผู้ปักผ้าชนเผ่าอาข่าในหมู่บ้านจอบ่าคา ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผู้จัดทำวิจัยจึงได้นำลวดลายแบบดั้งเดิมและปัจจุบันมาผสมผสานในรูปแบบปลอกหมอน จากนั้นนำไปประกอบกับหมอน

ภาพที่ 6 รูปแบบหมอนที่เลือก

ภาพที่ 7 ลวดลายที่ทำการออกแบบ

ภาพที่ 8 หมอนลายปักชนเผ่าอาข่าที่เสร็จสมบูรณ์

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่าในตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการผลิตแบบทำด้วยมือมากที่สุด สอดคล้องกับปิยะวัน เพชรหมี และคณะ (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่หันไปใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยเครื่องจักรแทน ส่งผลถึงการผลิตแบบดั้งเดิม ดังนั้นพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กลับมานิยมอีกครั้งโดยใช้การปักด้วยมือแทนเครื่องจักร และจำเป็นต้องทำการสร้างผลิตภัณฑ์เหล่านี้ให้เกิดการยอมรับ ตระหนักถึงคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์มากขึ้น จึงทำให้เกิดการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้คงอยู่กับชุมชน และทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

2. จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนที่ใช้ในการทำหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า หลักการคิดต้นทุนประกอบไปด้วยวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตซึ่งการผลิตหมอนลายปักชนเผ่าอาข่า สอดคล้องกับ ทศพร ไชยประคองและปฐมชัย กรเลิศ (2561) ที่กล่าวว่า เป็นการศึกษาโดยเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับการลงพื้นที่ การสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ผลิตมีประสบการณ์ในการผลิตมานานโดยสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ผลิตภัณฑ์ มีราคาค่อนข้างสูง ในด้านค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ที่นำมาแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปนั้นมีส่วนทำให้การกำหนดราคาขายของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปประเภทต่าง ๆ มีราคาค่อนข้างสูงตามไปด้วย จะเห็นว่า กลุ่มผู้ผลิตสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตัวเองแต่ภาครัฐควรได้เข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์มีความทันสมัย มีความเป็นมืออาชีพ มากยิ่งขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของปัญหาด้านการผลิตหมอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทุกขั้นตอนการผลิตรักษาความสะอาดเสมอ รองลงมาได้แก่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้กระบวนการผลิตอย่างประณีตและใช้เวลานาน และมีการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพมาตรฐานก่อนการจำหน่าย สอดคล้องกับ กษิรา ภิวงศ์กูร และคณะ (2562) ที่กล่าวว่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีระดับพฤติกรรมการผลิตอยู่ในระดับ ดีและไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างระดับความรู้และระดับพฤติกรรมการผลิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่าในตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เนื่องจากผู้ผลิตส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ การปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ดังนั้น ทางชุมชนควรมีศูนย์ส่งเสริมสุขภาพมาให้ความรู้ เกี่ยวกับด้านสุขภาพให้กับคนในชุมชน
2. เนื่องจากผู้ผลิตส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการจัดจำหน่ายสินค้า ดังนั้น ควรหารูปแบบในการจัดจำหน่ายใหม่ หรือให้หน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาส่งเสริมในเรื่องของการจัดจำหน่าย

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของหมอนลายปักชนเผ่าอาข่าในตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ควรต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาและพัฒนาหมอนลายปักอาข่าในหลายๆรูปแบบ เพื่อให้มีความทันสมัย และเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กษิรา ภิวงศ์กูร, บุญชู บุญลิขิตศิริ และภรดี พันธุ์ภากร. (2562). ลวดลายชาติพันธุ์ชนเผ่าในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตร. วารสารมังรายสาร.7(2).123-140.
เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์. (2554). การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน.กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีอีดี ยูเคชั่นจำกัด (มหาชน).

- ดวงมณี โกมารทัต.(2551). **การบัญชีต้นทุน**.พิมพ์ครั้งที่12.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
ดวงมณี สูงสันเขต. (2560). **การศึกษาชนเผ่าอาข่าเพื่อออกแบบชุดผลิตภัณฑ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหาร.การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์. ภาควิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**
ทศพร ไชยประคอง และ ปฐมชัย กรเลิศ. (2561). การศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ และกำไรของผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ: กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองอาบช้าง ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ. 28.(1).**71-83.
ปิยะวัน เพชรหมี่, สุจินดา เจียมศรีพงษ์และศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์.(2562). ปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจผ้าทอพื้นเมืองของธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง ในภาคเหนือของประเทศไทย.**วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร.14(3).**146-164.
มูลนิธิโครงการหลวง.(2555 พฤศจิกายน 11). **อาข่า (Akah) หรือ อีก็้อ**. แหล่งที่มา:
<https://www.royalprojectthailand.com/node/868>
วิกิพีเดีย สารานุกรมไทย (2564พฤศจิกายน 9) **หมอน**. แหล่งที่มา:
<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%99>